

The Scientific Journal in Jurisprudence and Bases of Islamic law The 14 rd.
Year/NO: 2 Summer 2021

آسیب شناسی تربیت جنسی دانش آموزان بر مبنای فقه اسلامی و تطبیق آن با هدف پنجم سند ۲۰۳۰

هادی ابان گاه ازگمی^۱ دکتر سید علی پور منوچهری^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۲/۳۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۸

چکیده

تربیت جنسی اسلامی به کارگیری شیوه‌هایی مبتنی بر الزامات شرعی جهت ایجاد رفتارهای جنسی سالم است به گونه‌ای که عفت، خلُق و خوی انسان باشد. باید گفت که بحث تربیت جنسی و بایدها و نبایدهای شرعی که در این بین مطرح است با توجه به معضلات امروزی آن بویژه در محیط‌های آموزشی، تفتن و مذاقه این امر را بسیار مبرر می‌نماید. آنچه ضروری است توجه به شیوه‌های کاربردی تربیت جنسی و عوامل پیشگیری از انحراف بر مبنای احکام اسلامی است تا دانش‌آموز با پیروی از دستورات اسلامی که بر تربیت جنسی تأکید دارد و بر خلاف فرهنگ غرب که بر آموزش جنسی و آزادی تلذذ استوار است، از آسیب‌های فراوانی که او را تهدید می‌کند فاصله گیرد. به همین دلیل در این جستار به تربیت جنسی به جهت حساسیت و ارتباط تنگاتنگی که با ارتکاب گناه دارد پرداخته و راه‌های کاربردی هدایت آن در مسیر صواب را از طریق هشدارهایی که اسناد قرآنی، روایی، عقل و آرای فقهی را به عنوان پشتوانه ای مرصوص به دنبال دارد بیان نموده و خطراتی که سند ۲۰۳۰ یا همان برنامه آموزش فراگیر که از طرف یونسکو تعبیه شده و دولت‌ها را ملزم به اجرای آن می‌کند، بر بدنه آموزش در مدارس وارد می‌شود، مبرر نموده‌ایم؛ چرا که سند در هدف پنجم و اسناد پشت دستی خود، بر مواردی چون آموزش جنسی در کتب درسی، تساوی جنسیتی، و رسمیت شناسی حقوق دگرباش‌ها، تأکید دارد.

کلمات کلیدی: تربیت، تربیت جنسی اسلامی، فقه، الزامات شرعی، سند ۲۰۳۰

yasobuhvaghodus12@yahoo.com

^۱ دانشجوی دکتری، فقه و مبانی حقوق اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ استادیار گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی و عضو هیأت علمی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

ali_poormanuchehri@yahoo.com

مقدمه

دقت در متون دینی حاکی از این است که در زمینه تربیت جنسی از هیچ نکته‌ای فروگذار نشده است. به گونه‌ای که مطالب اسلامی در این زمینه به حق یک نظام جنسی را تشکیل می‌دهد. تردیدی نیست که یکی از مهم‌ترین وظایف والدین و مربیان آموزشی، تربیت فراگیران برای داشتن زندگی سالم در جامعه است. در این میان، پرداختن به تربیت جنسی دانش‌آموزان با توجه به تغییراتی که در جنبه‌های مختلف زندگی بشر امروزی رخ داده از اهمیت بیشتری برخوردار شده است. چرا که این تغییرات، دسترسی فرزندان را به اطلاعات جنسی آسان نموده است. بدیهی است که تربیت جنسی اسلامی فرزندان، امنیت روانی و اجتماعی آن‌ها را تامین می‌کند. در این بین آنچه در این برهه زمانی به حساسیت این موضوع می‌افزاید، بحث سند جدید الطرح ۲۰۳۰ و قسمت‌های مربوط به آموزش جنسی و تساوی جنسیتی مذکور در سند و در تقابل با بحث تربیت جنسی مورد تایید اسلام است که با ورود آن به چرخه افکار دانش‌آموزان، سبب تشنگی فکری دانش‌آموزان می‌گردد و به نوعی تبلیغ آزادی روابط نامشروع و دوستی با جنس مخالف را دنبال می‌کند. لذا در این مقاله در پی آنیم تا از سویی با حفظ الزامات فقهی تربیت جنسی و از سویی دیگر با فهم دقیق سند، چالش‌ها و خطراتی که در این بین، دانش‌آموزان را تهدید می‌کند مورد مذاقه قرار داده و راه‌کارهایی منطقی جهت حل این مسأله بیان کنیم و به سوال اصلی تحقیق بپردازیم که الزامات فقهی تربیت جنسی کدام بوده و چه نسبتی با هدف پنجم سند دارد و بعد آن بدانیم که بر چه ادله‌ای استوار است و در ضمن امتیازات و اشتراکات آن با سند چیست؟

پیشینه و جنبه نوآوری تحقیق

مقالات و کتب فراوانی توسط فقها و پژوهشگران درباره اهمیت تربیت جنسی و همچنین بحث مرتبط با سند ۲۰۳۰ در چند سال اخیر نگارش گردیده که در این تحقیق از آن بهره برده شده است و از آن جمله مقالات:

۱- جدیدی، حامد، بررسی و تحلیل سند ۲۰۳۰، تارنمای راسخون، خرداد ۱۳۹۶. نویسنده در این مقاله کوشیده تا خطراتی که بر پایه تصویب سند ایجاد می‌شود را گزارش کند.

۲- یوسف پور، احمد و همکاران، تحلیلی بر سند ۲۰۳۰ یونسکو، دومین کنگره بین‌المللی علوم انسانی، مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۶. که جدیدترین تحلیل‌ها بر مبنای امتیازات و اشتراکات در آن بیان شده است.

۳- رفیعی، بهروز، تربیت جنسی در اسلام، فصلنامه تربیت اسلامی، پاییز ۸۸، شماره ۸. از جمله بهترین مقالاتی که در باب تربیت جنسی و لزوم توجه به آن با توجه به آغاز و گسترش فضای مجازی به نگارش در آمده است.

۴- دواپی، مهدی، بنی سی، پری‌ناز، تربیت جنسی در اسلام، دومین کنگره سراسری خانواده و مشکلات جنسی، ۱۳۸۴. از آنجایی که در این سال بحث تربیت جنسی به علت گسترش شبکه‌های تلفن همراه و اینترنت و... به دغدغه جدی تبدیل شد، نویسنده مقاله در کنار نویسندگان دیگر این کنگره، راه‌کارهای فوری و عملی را ارائه کرده و خواستار توجه جدی مسئولان شد.

کتاب مختلفی نیز در این باره به تحریر در آمده که از آن نمونه:

۱- کتاب درآمدی بر نظام تربیتی اسلام از محمدعلی حاجی ده‌آبادی که مرکز نشرالمصطفی آن را در سال ۱۳۹۷ به طبع رسانده و نویسنده، انواع تربیت را بررسی نموده و جایگاه تربیت جنسی را منحصر به فرد دانسته و بر تربیت از سنین پایه توجه نموده و نظرات فقهای پیشین را در این باره بیان کرده است.

۲- کتاب تربیت جنسی در اسلام که نتیجه تلاش‌های محقق ارجمند حسین ثابت است و طبع آن توسط موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) در سال ۱۳۸۷ صورت گرفته و نویسنده در آن کوشیده از منظر فقه و کلام الهی و روایی، تربیت جنسی و نحوه صحیح انجام آن توسط والدین را بیان کند.

از بررسی‌هایی که تاکنون انجام گرفته بدست می‌آید که کمتر به مقوله مهم تربیت جنسی دانش‌آموزان بر پریایه الزامات شرعی با وجود فضای پرمخاطره مجازی امروز پرداخته شده و تحقیق از نوع تطبیقی آن با سند **جدیدالطرح ۲۰۳۰**، شاذ بوده؛ چرا که از مسائل و مباحث روز جامعه و مبتلا به دانش‌آموزان می‌باشد. لذا پژوهشگر در پی آن است که موارد امتیازات و مورد مناقشه و اشتراک با فقه را ذکر کرده، به تنقیح آن پرداخته و تحلیل لازم را ارائه دهد.

مفهوم شناسی تربیت جنسی اسلامی

منظور از تربیت جنسی یعنی این که نوجوان و جوان به گونه‌ای پرورده شود که با جنسیت خود آشنا گردد، قدردان وجود خویش باشد و به آن افتخار کند، احکام و آداب در ارتباط با مسائل جنسی مربوط به خود را فراگیرد و آمادگی روانی برای ازدواج را پیدا کند. با بهره‌گیری از نصوص اسلامی باید گفت که مقصود از تربیت جنسی اسلامی این است که فرد را به گونه‌ای تربیت کنیم که وقتی به بلوغ رسید، حلال و حرام مسائل جنسی را تشخیص دهد، از بی بند و باری بپرهیزد و راه و رسم **عفت اسلامی**، **خلق و خوی** او باشد. (مرویان، ۱۳۹۵، ص ۵۶)

مستندات تربیت جنسی اسلامی

۱) کتاب

کتاب آسمانی قرآن در کنار سایر شوون تربیت، به امر خطیر تربیت جنسی نیز با **دقت** و وسواس پرداخته و احکام و الزامات شرعی آن را تبیین نموده و به طور اخص در آیه ۵ سوره «مومنون» و آیات ۳۳، ۵۸ و ۵۹ سوره «نور» و آیه ۲۵ سوره نساء به این مسأله اشاره کرده است که در پی آن روایات و تفاسیر متعدّد و **اتفاق نظر** فقها و حکم عقل بعنوان پشتوانه و مؤید آیات **مشارئله** بیان گردیده است و حال بررسی آیات:

الف: «وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ» (مومنون/ ۵) «و آنان که دامان خود را حفظ می‌کنند و پاکدامنی می‌ورزند.»

در ذیل این آیه و در روایت آمده: «حَفْظُ الْفُرُوجِ عِبَارَةٌ عَنْ حِفْظِ الزَّوْنِ فِي جَمِيعِ الْقُرْآنِ إِلَّا هُنَا فَإِنَّ الْمُرَادَ بِهِ السِّرُّ حَتَّى لَا يَنْظُرَ أَيُّهَا الْأَحَدُ». امام صادق (ع) در ذیل آیه مذکور فرموده‌اند: «تمامی آیاتی که در قرآن درباره حفظ فروج هست به معنای حفظ از زنا است.» (طبرسی، ۱۳۷۷، ج ۳، ص ۱۰۳). بنابراین می‌توان گفت حفظ فروج در آیه ۵ سوره مومنون کنایه از اجتناب از رابطه جنسی نامشروع است. طبق آیات این سوره، اهل ایمان، الزام شرعی را در ارضاء شهوت جنسی رعایت می‌کنند و مرتکب فعل زنا نمی‌گردند. چرا که حیاء، شرط ایمان و آلودگی جنسی نشانه ضعف ایمان است و به حفاظت نیاز دارد (حافظون). دین اسلام روابط جنسی را ممنوع نکرده است ولی برای حفظ شأنیّت و کمال، انسان عقیف را ملزم نموده است تا در امور زندگی خود ارتباط سالم را رعایت نماید و از راه شرعی، این میل مقدس را ارضاء نماید. (قرائتی، ۱۳۷۴). بنابراین کسی که ایمانش قوی باشد در سخت‌ترین شرایط بر نفس خود غلبه می‌کند و مصداق **لفروجهم حافظون** است و این الگوی مناسب مطروحه از طرف قرآن جهت امر تربیت جنسی است. یکی از عوامل مهم در زمینه حفظ فروج و پاکدامنی، جلوگیری از اختلاط غیرضروری در جامعه است. از دیدگاه اسلام، ارتباط میان زن و مرد فی نفسه ممنوعیتی ندارد. بلکه زن و مرد باید با نگاه به شخصیت انسانی هم، در تعاملات اجتماعی حضور یابند. از دیدگاه اسلام، روابط زن و مرد نامحرم نباید به گونه‌ای باشد که تمتعات جنسی در آن سهمی داشته باشد؛ زیرا تمتعات جنسی، منحصراً در چهارچوب زندگی زناشویی مجاز است و کشاندن آن از محیط خانه به اجتماع، موجب تضعیف فعالیت‌های اجتماعی می‌شود.

ب: وَ مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلاً أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ نَفْسَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِأَذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَنْتَ فَإِنَّ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (نساء/ ۲۵)

جامعه دینی در معرض شکل‌گیری رو به تزاید رابطه میان نامحرمان تحت عنوان دوستی دختر و پسر واقع شده است. این امر نه تنها در میان دانش‌آموزان نوجوان و جوان امروزی شایع شده بلکه شواهد حاکی از گسترش آن میان شاغلین، دانشجویان و حتی افراد مذهبی نیز دارد که موارد متعددی در قرآن و روایات اسلامی و آرای فقهی ناظر بر حرمت آن است. در دو آیه از قرآن کریم (۲۵ نساء و ۵ مائده) به این امر اشاره مستقیم شده است. اخدان جمع «خدن» به معنای دوست است و گوهر معنایی این کلمه عبارت است از مصاحبت و هم صحبتی. بنابراین خدن یعنی دوست، رفیق و همراه (ابن درید، ۱۹۸۷، ج ۱، ص ۵۸۱) و معمولاً در مورد برقراری روابط نامشروع و دوستی پنهانی با جنس مخالف به کار می‌رود. در زبان عرب به کسی که دوست و هم‌سخن با جنس مخالف است «خدن الجاریه» گفته می‌شود. (فراهیدی، ۱۴۰۹، ج ۴، ص ۲۳۲). از منظر فقهی نیز حکم حرمت بر آن مترتب شده است و ارتباط و دوستی با جنس مخالف حتی غیرمسلمان نیز ممنوع است. قرآن کریم، زنان و مردان را از دوستی با جنس مخالف برحذر داشته (و لا مَتَّخِذِي اخْدَانِ) و آن را مورد مذمت قرار داده است. عدم اتّخاذ اخدان از جمله شرط‌های مهم ازدواج مطلوب قرآن است. همان‌طور که

در آیات الاحکام جرجانی با این عبارت بیان شده است: « در حالتی که باشند آن کنیزکان اجتناب کنندگان از زنان زناکاران آشکارا و نه زناکاران پنهانی با دوستان پنهانی » (حسینی جرجانی، ۱۳۶۲، ج ۲، ص ۳۰۱).

ج: «وَلَيْسَتَعْفَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ... وَلَا تُكْرَهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لَتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ» (نور/ ۳۳) «و آنان که وسیله نکاح نیابند باید عفت پیشه کنند تا خدا آن‌ها را به لطف خود بی‌نیاز گرداند... و کنیزکان خود که مایل به عفت اند برای طمع مال دنیا و از روی اجبار مبادا به زنا وادار کنید که هرکس آن‌ها را اکراه به زنا کند خداوند در حق آنان که مجبور بودند آمرزنده و مهربان است.»

عفت از فضائل اخلاقی به معنای پاکدامنی، حالتی در وجود انسان است که آدمی را از انجام محرمات بازمی‌دارد (راغب اصفهانی، ۱۴۱۲، ذیل واژه عفت) و منشأ هر خیریه عنوان شده است. (لیثی واسطی، ۱۳۷۶، ص ۴۵). در علم اخلاق، عفت حد وسط میان خمودگی و شره معنا شده است. (نراقی، ۱۹۶۷م، ج ۱، صص. ۱۰۹-۱۰۸، ۹۴). این واژه در قرآن دوبار درباره امور جنسی به کار رفته است. برای عفت جنسی، آثار و نتایجی مانند استحکام در خانواده، آرامش روانی جامعه و آمرزش گناهان برشمرده شده است. ابتدا باید هرکس را سفارش به ازدواج کرد. سپس به غیرمتأهلان سفارش عفت نمود. امام صادق (ع) در ذیل این آیه فرمودند: «ازدواج کنند تا خداوند آن‌ها را از فضل خویش بی‌نیاز گرداند.» (برازش، ۱۳۹۴، ج ۱۰، ص ۳۳۱). بنابراین کسانی که قدرت مالی برای ازدواج ندارند باید عفاف بورزند و از زنا احتراز بجویند تا زمانی که خدا آنان را توانگر و بی‌نیاز نموده و راه‌های ازدواج را برای ایشان آسان نماید. این آیه نشان می‌دهد که تا چه حد در عصر جاهلیت یا در عصر جاهلیت جدید مردم گرفتار انحطاط اخلاقی شده و می‌شوند و نزول این آیه اتمام حجتی است برای همه دوره‌ها و زمان‌ها.

د: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثَ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ» (نور/ ۵۸) ای کسانی که ایمان آورده‌اید بدانید که بندگان ملکی شما و اطفال شما که هنوز به وقت احتلام نرسیده‌اند باید شبانه روز سه مرتبه از شما اجازه ورود بخواهند: یک بار پیش از نماز صبح و دیگر هنگام ظهر که جامه‌ها را از تن برمی‌گیرید و دیگر پس از نماز خفتن که این سه وقت هنگام عورت و خلوت شماسست (اکثراً برهنه یا در لباس کوتاهید) و بعد از این سه بار اجازه، باکی بر شما و آنان نیست که بی‌اجازه و دستور با بندگان و اطفال خود گرد یکدیگر جمع شوید و هر ساعت در کارها به شما مراجعه کنند. خدا آیات را برای شما چنین روشن بیان می‌کند و خدا به کار بندگان دانا و به مصالح خلق آگاه است.

^۱ الصادق (ع): عَنْ معاويةَ بنِ وهبٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَلَيْسَتَعْفَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ)

س: «وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ» (نور/۵۹) «وآنگاه که کودکان شما به حد بلوغ رسیدند باید مانند سایر بالغان البته با اجازه وارد شوند. خدا آیات خود را برای شما به روشنی بیان می‌کند که او به صلاح بندگان دانا و داناست.»

در محیط خانوادگی در سه رابطه فرزند تربیت می‌شود: از نظر دینداری، شنیداری و کرداری. یکی از گام‌های مهم برای حفظ حیا و پاکدامنی، کنترل نگاه است. این سخن نیز از حضرت مسیح (ع) نقل است که: «از نگاه به آنچه «ممنوع» است بپرهیزید، چرا که چنین نگاهی بذر شهوت و رویش فسق و گناه است.» توجه یافتن کودکان به برخی از اسرار زندگی خصوصی والدین، که آنان را به گناه می‌کشد، جای دقت و تأمل است که حضرت امیر (ع) فرموده: «چه بسا نگاهی که حسرت می‌آورد!» (ری شهری، ۱۴۲۷، ج ۱۰، ص ۷۱). دو آیه مورد بحث بویژه آیه ۵۸ به مسأله اذن گرفتن کودکان به هنگام ورود به اتاق‌هایی است که همسران ممکن است در آن خلوت کرده باشند. فضیل بن یسار از امام صادق (ع) نقل می‌کند که درباره سخن خداوند در این آیه سوال شد آن حضرت فرمود: «مردان، زنان برده و کودکانی که به سن بلوغ نرسیده‌اند هنگام عورت در سر وقت باید برای ورود اجازه بگیرند و بعد از عشاء که ثلث اول شب است هنگامی که لباس از تن در می‌آورید و قبل از نماز صبح و اگر خواستند در غیر این اوقات می‌توانند بدون اجازه وارد شوند.» (طبرسی، ۱۳۸۵، ص ۱۹۵).

۲) روایات

در کلام مبارک معصومین (ع) اهمیت تربیت جنسی صراحتاً مورد توجه قرار گرفته است. روایاتی که از اهل بیت علیهم‌السلام در این مورد رسیده توصیه‌هایی است که یا به والدین و اطرافیان کودک در تربیت جنسی فرزند برمی‌گردد و یا توصیه‌هایی تربیتی برای خود شخص در کودکی است که باز باید والدین این موارد را به گونه‌ای به فرزند خویش تذکر داده و او را در انجام این اعمال یاری کنند.

دوری از آمیزش در نزد کودک

از مهم‌ترین مواردی که ممکن است تا آخر عمر آسیب‌های آن و گناهی که حاصل این امر است گریبان‌گیر فرزند شود، آمیزش در نزد کودک است. پیامبر (ص) فرموده‌اند: «سوگند به کسی که جانم در دست قدرت اوست اگر کسی با همسرش درآمیزد و در اتاق کودکی بیدار باشد که آنان را ببیند و سخن گفتن و صدای نفس ایشان را بشنود هرگز رستگار نمی‌شود. اگر پسر باشد مردی زناکار و اگر دختر باشد زنی زناکار می‌شود» (کلینی، ۱۳۹۱، ج ۵، ص ۵۰۰). و باز از ایشان نقل است که: «لَا يُجَامِعُ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ وَلَا جَارِيَتَهُ وَفِي الْبَيْتِ صَبِيٌّ فَإِنَّ ذَلِكَ مِمَّا يورثُ الزَّنى» (کلینی، ۱۳۹۱، ج ۵، ص ۵۰۰).

۱) يَا كُمْ وَالنَّظَرَ إِلَى الْمَحْذُورَاتِ فَاتَّهَى بِذُرِّ الشَّهَوَاتِ وَ نَبَاتِ الْفِسْقِ
 ۲) كَمْ مِنْ نَظْرَةٍ جَلَبَتْ حَسْرَةً

جدا نمودن بستر در کودکی

روایتی از پیامبر اکرم (ص) در کتاب عامه بیان شده است و در آن سفارش می‌کنند که بستر کودکان باید از سن هفت سالگی از دیگران جدا شود. (دارقطنی، ج ۱، ص ۲۳۰). از آنجایی که باهم خوابیدن، ممکن است باعث تماس بدنی آن‌ها با یکدیگر و تحریک حس کنجکاوای آن‌ها شود، لذا طبق اصل عقلی لزوم علاج واقعه قبل از وقوع، پیش از آگاه شدن کودکان به لذت‌های جنسی، باید رخت‌خواب آن‌ها جدا گردد. در سندی دیگر پیامبر (ص) فرمودند: رخت‌خواب کودکان ده ساله، چه پسر با پسر، چه دختر با پسر، یا دختر با دختر باشد، باید از هم جدا باشد. (مجلسی، ۱۴۰۳، ج ۱۰۱، ص ۹۶).

جلوگیری از دیدن اندام جنسی

دسته‌ای از روایات خانواده‌ها را از نگاه به شرمگاه فرزند نهی کرده‌اند. امام صادق (ع) از پیامبر اکرم (ص) نقل کرده‌اند که: «برای والدین شایسته نیست که به شرمگاه فرزند خود نگاه کنند و برای فرزند روا نیست که به شرمگاه پدر خود نگاه کند.» (کلینی، ۱۳۹۱، ج ۶، ص ۵۰۳).

۳) اجماع

این بخش از پژوهش، تنقیح دیدگاه فقها در باب مسائل مربوط به تربیت جنسی و ذکر استدلال‌هایی است که برای اثبات نظراتشان گفته‌اند که از نظرات و آرای فقهی از فقهای متقدم و متأخر چون شهید ثانی، علامه بحرانی، ابن بابویه، صاحب جواهر، ابن ابی جمهور، کلینی، اردبیلی و امام خمینی (ره) بهره گرفته شده است که به مواردی اشاره می‌شود:

برخی آموزه‌های تربیت جنسی قبل از تولد

آداب جنسی در این دوره متوجه والدین است و بر روی سلامت جسمی، جنسی و یا مسائل روحی و اخلاقی فرزند که خود زمینه ساز تربیت جنسی است تأثیر می‌گذارد. پیامبر (ص) فرموده‌اند: «سعادت و شقاوت انسان در شکم مادرش تعیین می‌شود.» (ابی جمهور، ۱۴۰۵، ج ۱، ص ۳۵). حال با توجه به اهمیت این دوره، در آموزه‌های دینی موارد مختلفی را در آراء فقها می‌توان یافت که برخی از آن‌ها عبارتند از:

لزوم انتخاب همسر شایسته

برای نمونه کراهت شدید ازدواج با فرد شارب‌الخمر (شهید ثانی، ۱۴۱۰، ج ۷، ص ۴۱۲) و یا کراهت ازدواج با زن نادان (بحرانی، ۱۴۰۵، ج ۲۴، ص ۱۱۰).

الصَّبِيُّ وَالصَّبِيَّةُ وَالصَّبِيَّةُ وَالصَّبِيَّةُ وَالصَّبِيَّةُ يُفَرَّقُ بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ

لزوم توجه به خدا و ذکر هنگام مراقبت جنسی

یکی از تأثیرات آن، حصول آرامش و اطمینان است که بدون شک تأثیرات مثبتی بر شکل‌گیری نطفه دارد. (ابن بابویه، ۱۴۱۳، ج ۳، ص ۴۷۴).

توجه به زمان‌ها و مکان‌های مکروه برای انعقاد نطفه

از جمله این کراهت، می‌توان به انعقاد در اول، میانه و آخر ماه و هنگام سفر اشاره شده که باعث دیوانگی، گیجی، بیماری خور یا تقویت روحیه ستمگری در او می‌شود. (ابن بابویه، ۱۴۱۷، صص ۶۶۳ - ۶۶۴). و در بحث مکان مانند پشت بام‌ها و زیر درختان باردار؛ زیرا که موجب می‌شود فرزند، منافق، ریاکار، بدعت‌گذار و آدمکش شود. (ابن بابویه، ۱۴۱۷، ص ۶۶۵).

توجه به آموزه‌های تربیت جنسی انسان از تولد تا بلوغ

در رابطه با این دوره زمانی مجموعه‌ای از آداب که صرفاً محدود به دوره سنی قبل از بلوغ فرد نمی‌باشد، بیان گردیده است که معمولاً در این برهه بیشتر و پررنگ‌تر احساس می‌شود:

منع از عمل زناشویی در برابر فرزندان

با توجه به اهمیت پیشگیری از تحریک جنسی و بلوغ زودرس در فرزندان، در آموزه‌های اسلامی سفارش به حفظ حریم زناشویی در برابر فرزندان شده است. فقها هم حکم به کراهت این عمل داده‌اند. (ابن فهد حلی، ۱۴۰۷، ج ۳، ص ۱۸۶)

حرمت برهنگی جلوی فرزندان و برهنه کردن آن‌ها

احکام مربوط به این موضوع را در بعضی از مباحث فقهی چون آداب استحمام، غسل و... می‌توان مشاهده نمود که مورد استناد فقها قرار گرفته است. از جمله روایتی از امام صادق (ع) که از پیامبر اکرم (ص) نقل می‌کنند که ایشان فرموده‌اند: «مرد نباید پسرش را با خود به حمام ببرد تا به عورت او نگاه کند. نه والدین و نه فرزندان حق ندارند به عورت یکدیگر نگاه کنند.» (کلینی، ۱۴۲۹، ج ۵، ص ۵۰۳). شیخ انصاری در توضیح روایت می‌گوید: «حرمت نظر به عورت هم شامل منظور هم شامل منظور^۱ می‌شود و ملاک در این حرمت، ممیز بودن است.» در ضمن ایشان معتقدند که حرمت نظر به عورت، متوقف به همجنس بودن ناظر و منظور^۲ (غاسل و مغسول) نیست. (انصاری، ۱۴۱۵، ج ۱، ص ۴۵۲).

برخی آموزه‌های تربیت جنسی از بلوغ تا ازدواج

در این بخش به آن دسته از رفتارهای غلط جنسی اشاره می‌شود که مختص به دوران خاصی نیست اما از آن‌جا که شیوع و بروز آن در نوجوانان و جوانان مجرد بیشتر است و علت اصلی آن هم نداشتن همسر است؛ این قسم از رفتارهای جنسی را در این دوره زمانی قرار می‌دهیم:

حرمت خودارضایی

یکی از مسائلی که روان‌شناسان و متخصصان امور تربیتی آن را به عنوان یک رفتار غلط جنسی توصیف می‌کنند، مسأله خودارضایی است. این ناهنجاری جنسی در دو گروه پسران و دختران انجام می‌گیرد. در کنار تقییحی که روان‌شناسان نسبت به خودارضایی اعلام داشته‌اند دین اسلام مرتکبان این عمل را ملعونین الهی معرفی می‌کند. پیامبر اکرم (ص) در این باره می‌فرماید: «کسی که با دستمالی آلت خود به ارضای جنسی می‌پردازد ملعون است.» (نوری، ۱۴۰۸، ج ۱۴، ص ۳۵۶). از منظر فقهی نیز از گناهان کبیره و حرام شمرده شده است. (صاحب جواهر، ۱۴۰۴، ج ۴۱، ص ۶۴۷). آیت الله اردبیلی در این باره می‌گوید: «هیچ اختلافی بین اصحاب در مورد حرمت این عمل نیست و مستند این حکم علاوه بر روایات، این آیه از قرآن کریم است: «و آنان که فروج و اندامشان را از عمل حرام نگه می‌دارند مگر بر جفت‌هایشان یا کنیزان ملکی متصرفی آن‌ها و کسی که غیر این زنان حلال را به مباشرت طلبید البته ستمکار و متعدی خواهد بود. (مومنون/ ۵ - ۷)» (موسوی اردبیلی، ۱۴۲۰، ج ۲، ص ۲۲۸).

حرمت هم‌جنس‌بازی

مراد از هم‌جنس‌بازی ارتباط جنسی بین دو فرد هم‌جنس می‌باشد که بالاترین این نوع روابط بین مردان «لواط» و بین زنان «مساحقه» نامیده می‌شود. در روایتی امیرالمومنین (ع) می‌فرماید: «لواط ارضای جنسی مرد با مرد بدون نزدیکی با اوست و نزدیکی در مقعد کفر محسوب می‌شود.» (کلینی، ۱۴۲۹، ج ۵، ص ۵۵۴). در روایات اسلامی زشتی این کار بیشتر از زنا بیان شده است. امام صادق (ع) می‌فرماید: «ممنوعیت نزدیکی مرد با مرد دیگر بزرگتر از ممنوعیت نزدیکی با زن است. زیرا خداوند یک قوم را به دلیل ارتکاب گناه لواط هلاک کرد ولی کسی را به دلیل زنا هلاک ننمود.» (کلینی، ۱۴۲۹، ج ۵، ص ۵۵۴). فقهای امامیه با استناد به این روایات، حرمت هم‌جنس‌بازی را از ضروریات دین دانسته و آن را از محرماتی دانسته‌اند که تمام شرایع الهی بر آن متفق‌اند. (سبزواری، ۱۴۲۷، ج ۲۷، ص ۳۰۳ و نجفی، ۱۴۰۴، ج ۴۱، ص ۳۷۴).

تشبیه به جنس مخالف

از جمله ناهنجاری‌های جنسی که در نوجوانان و جوانان بیشتر دیده می‌شود تمایل به داشتن خصوصیات جنس مخالف می‌باشد. این رفتار در اصطلاح روان‌شناسی نارضایتی جنسیتی نام دارد که به عنوان یک اختلال در هویت جنسی شناخته می‌شود. (اسلامی نسب، ۱۳۷۹، صص ۴۵ - ۴۴). و از دیدگاه شرع نیز مورد نکوهش واقع شده است.

۴) عقل

در میان ادله فقهی تربیت جنسی، نمی‌توان از پشتوانه سدیدی چون عقل چشم پوشی نمود. زیرا نظاره نکردن آنچه حرام است و مرتکب نشدن فعلی که در شریعت حکم بر نهی و حرمت آن شده است قطعاً توسط عقل سلیم نیز تأیید می‌گردد. به استناد قاعده ملازمه هر آنچه عقل قبیح می‌داند شرع نیز آن را قبیح و حرام می‌شمارد. (جوادی آملی، ۱۳۸۳،

ص ۴۷۵). در کشاکش عقل و شهوت، عقل عنصری قابل طرح و توجه است درحالی‌که شهوت هم قابل انکار نیست؛ لذا ایجاد تعادل بین این دو، راه سومی است که معبر آن تربیت است و بی عبور از تربیت جنسی کارآمد و متناسب با شرع و عرف و به کمک عقل و درک زمان و مکان و ضرورت‌ها، به هیچ حقیقتی نخواهیم رسید. امروزه بسیاری از جوانان بدنبال دلیل عقلی جهت پذیرش احکام الهی افعال انسان هستند. لذا به کمک عقل می‌توان پاسخ متقنی برای بایدها و نبایدهای شرعی درباره کنترل میل جنسی و تعدیل آن ارائه نمود.

سند ۲۰۳۰ و تضادهای آن با فرهنگ اسلامی و ایرانی

درباره سند ۲۰۳۰

سند ۲۰۳۰ یونسکو یا «بیانیه آموزش فراگیر و برابر» مجموعه‌ای از اهداف است که به آینده مربوط می‌شوند. روسای دولت‌ها، نمایندگان بلندپایه نهادهای تخصصی سازمان ملل در سپتامبر ۲۰۱۵ دستور کار توسعه پایا یا همان دگرگون ساختن جهان را تصویب کردند. این دستور کار، شامل هفده هدف اصلی و ۱۶۹ هدف ویژه است که نقشه راه جامعه بین‌المللی را در زمینه توسعه پایا برای ۱۵ سال آینده ترسیم می‌کند. این اهداف که توسط سازمان ملل تعریف شده‌اند باید دستور کار همه و راهنمای تصمیمات منطقه‌ای و جهانی باشد. براساس اهداف اعلام شده توسط سازمان ملل، از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۳۰، همه کشورهای عضو سازمان ملل باید تلاش کنند تا به اهداف و شاخص‌های توسعه پایدار با همکاری و تعامل با یکدیگر، در سه سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی دست یابند. این دستور کار مقدمه‌ای دارد مبنی بر این‌که رهبران و مردم جهان بر آن هستند که تا سال ۲۰۳۰ به فقر، گرسنگی، خشونت، فساد، قاچاق و... پایان دهند و به سوی کرامت انسانی و حقوق بشر، عدالت اجتماعی، صلح، رفاه، مدیریت پایدار منابع طبیعی، گسترش بهداشت، تامین آب آشامیدنی، حفاظت و محترم شمردن تنوع قومی، فرهنگی و زبانی، توسعه آموزش‌های عمومی، فنی و حرفه‌ای، ترویج تفاهم، اشتغال‌زایی و توانمندسازی زنان و دختران حرکت کنند.

هدف مورد بحث سند: دستیابی به تساوی جنسیتی و توانمندسازی همه زنان و دختران (هدف پنجم)

تحریر محل نزاع

آنچه که سبب شد تا از ابتدا این همه حساسیت نسبت به این سند ایجاد شود مربوط بخش سوم تصویب سند یعنی مربوط به سند ملی ۲۰۳۰ است که در ایران نوشته شد. زیرا در تدوین سند ملی یک خطای استراتژیک رخ داد. در ایران اسلامی، درحوزه آموزش، سیاست‌های آموزش خود را بر مبنای هویت اسلامی ایرانی خود و بر مبنای ارزش‌ها و اسناد بالادستی نظام به صورت سندهای ملی تنظیم کرده‌ایم. مثل سند تحول بنیادین آموزش. چهارچوب اقدام و عمل آموزش باید در ذیل این اسناد نوشته شود. راهی که در تدوین سند ملی ۲۰۳۰ طی شد عکس این مسیر بود. (یوسف پور، ۱۳۹۶، کنگره علوم انسانی). تعارض اصلی که سبب جبهه‌گیری بزرگان کشور و بعضاً ردّ این سند شده است، از یک طرف به این‌که نظام آموزشی ما براساس سند تحول بنیادین که مبین آداب سبک زندگی اسلامی ایرانی است و تأکید بر تربیت

اخلاقی دارد و براساس اسناد و نیازی به این دست اسناد تهیه شده از سوی غرب ندارد، برمی‌گردد و از دیگر سو به بعضی الفاظ و دستورات در برخی اهداف از جمله هدف پنجم و تعاریفی که در آن و اسناد پشت دستی که از سوی تهیه‌کنندگان سند داده شده برمی‌گردد که کاملاً با فرهنگ ایرانی اسلامی ما در تضاد است. به عنوان مثال رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره این سند فرمودند: «این سند و امثال آن، مواردی نیستند که جمهوری اسلامی تسلیم آن‌ها شود و امضای سند و اجرای بی سروصدای آن قطعاً مجاز نیست. به چه مناسبت یک مجموعه به اصطلاح بین‌المللی که تحت نفوذ قدرت‌های بزرگ نیز قرار دارد به خود حق می‌دهد که برای ملت‌هایی با تاریخ و فرهنگ و تمدن گوناگون تکلیف معین کند. ایران خود دارای اسناد بالادستی است و احتیاجی به این سند ندارد ... اینجا جایی نیست که سبک زندگی ویرانگر و فاسد غربی بتواند اعمال نفوذ کند و در نظام ما پذیرش چنین سندی معنا ندارد.» (دیدار معظم له با فرهنگیان، اردیبهشت ۱۳۹۸). به نظر می‌رسد دغدغه اصلی، مربوط به هدف پنجم که مقدمه‌ای از هدف چهارم را با خود یدک می‌کشد، باشد. زیرا نتیجه تحقیقات و جدل‌ها در بین مخالفان این سند این است که تصویب و اجرای این سند، دگرگونی‌های بسیاری را در آموزش کشور ایجاد خواهد کرد که از آن جمله می‌توان به حذف کلیشه‌های جنسی و ارائه آموزش‌های جنسی به کودکان و حذف برخی تعالیم قرآنی و ارزشی از کتاب‌های درسی به بهانه صلح و نبود خشونت اشاره کرد. در این میان، موافقین آن را حرکتی رو به جلو و سیر در مجرای توسعه جهانی می‌دانند و معتقدند بزودی چه مایل باشیم چه خیر وارد این بخش از توسعه پایدار خواهیم شد و تلاش بر این شده که تا در حد توان بومی سازی شده و با ارزش‌های اسلامی و عرفی هم‌آوا شود.

نقد و مقایسه هدف پنجم سند ۲۰۳۰ با فقه اسلامی

امتیازات و اشتراکات

در ابتدا باید گفت تعریفی که ما از تربیت جنسی داریم فراتر از آموزش جنسی است. چرا که ما سند تربیت جنسی داریم؛ از سنین پایین آغاز می‌شود و در سنین بالاتر و در زمان درست آن، به آموزش جنسی نیز از مسیر صواب آن پرداخته می‌شود. این که گفته می‌شود در سنین پایین، تربیت وجود دارد نه آموزش به این دلیل است که آموزش در این سنین به حکم دین و عقل ضرورتی ندارد؛ بلکه آموزش‌ها در این حوزه باید متمرکز بر والدین باشد تا نحوه برخورد صحیح با کودکان در این سنین را بدانند و این برخلاف بسیاری از جوامع است که آموزش جنسی را از سنین کودکی آغاز می‌کنند و آثار مخرب آن را هم اکنون به نظاره نشسته‌اند. (راجی، ۱۳۹۷، ص ۱۳۵). درست است که بحث آموزش جنسی را در سند رد می‌کنیم اما باید به تربیت جنسی متناسب با نسل امروز و خطراتی که موجود است اهتمام و دقت بیشتری کنیم. چرا که چیزی بهتر از اعتدال و مراقبت و جهت دادن نیست که در تربیت جنسی بر پایه شرع، علاوه بر تاکید بر عفاف و خویشتن‌بانی، آموزش یعنی تربیت درست و پرورش میل جنسی مطرح است نه آموزش از نوع غربی سند و ذکر و نمایش آن‌چه نباید دیده و ذکر شود. زیرا هر چیزی زمانی دارد و باید صبر کرد تا زمان آن فرا برسد. پس بین آرمان‌ها و ارزش‌های

بنیادین سند ۲۰۳۰ با نظام معرفتی و ارزش‌های اسلامی بویژه در تربیت جنسی تباین وجود دارد. هدف نهایی در تربیت جنسی همان هدف نهایی تعلیم و تربیت یعنی قرب الی الله است. نکته مهم دیگر این است که در غرب، تجهیز کودکان با دانش‌ها و مهارت‌ها و ارزش‌هایی که قادر شوند در برابر بیماری‌هایی مانند اچ آی وی، واکسینه شوند هدف آموزش غرب است. پس آموزش جنسی مطرح شده در سند به معنای تربیت جنسی نیست بلکه به معنای آموزش جنسی است. بنابراین حیا، رعایت حریم دیگران، پرهیز از شهوترانی، عدم رسمیت حقوق همجنس‌گرایان، عدم ارتباط نامشروع و تربیت جنسی نه آموزش از جمله امتیازات مهم تربیت جنسی اسلامی با سند است و اشتراک اقلی آن را می‌توان در آموزش همگانی و لزوم تربیت جستجو کرد. امتیاز دیگر این است که مهم‌ترین مفاهیم آموزش جنسی در سند ۲۰۳۰ شامل آموزش‌های جامع جنسی، برابری جنسیتی، رفع کلیه اشکال تبعیض مرتبط با جنسیت است. (کمیسون ملی یونسکو- ایران، بی‌تا، ص ۳۶). یعنی تأکید بر آموزش جنسی است. درحالی‌که تربیت جنسی اسلامی فراتر از آموزش جنسی است. زیرا به بحث‌های شخصیتی، اسلامی و اجتماعی مربوط می‌شود و در سند، فرد در دامنه تنگ احساس جنسی گرفتار شده است.

اهداف این سند بسیار بیش از آن چیزی است که به ظاهر به عنوان «سند آموزشی» مطرح شده است. در بحث آموزش به تأسی از این که آموزه‌های فقهی ما تأکید بر تربیت، تعلیم و آموزش دارند اشتراکاتی در این زمینه بین فقه و سند به چشم می‌آید. اما با مذاقه بیشتر، آنچه بدست می‌آید متفاوت است. این بیانیه در نگاه اول برای کسانی که ذهن تخصصی و آشنا به سازمان ملل نداشته باشند ممکن است یکی از افتخارات بشر باشد. ولی در این ظاهر زیبا مشکلات اساسی وجود دارد. چرا که دارای برنامه‌هایی است که با دین و فرهنگ ایرانیان مغایرت دارد و در پوشش افزایش کیفیت آموزش، به نوعی جاده صافکن برنامه‌های کشورهای غربی است. بدین معنا که افراد را به گونه‌ای تربیت کنند که مانند آن‌ها بیندیشند و این بدترین نوع سلطه‌گری است.

چالش الفاظ و تعاریف در سند

در برگردان فارسی برخی کلمات اشتباهی رخ داده است. مثلاً از عبارت آموزش‌های جامع جنسی به «تنظیم خانواده» تعبیر شده است. در بند ۲۶ مقدمه سند آمده که «ما متعهد می‌شویم تا دسترسی جهانی به خدمات مراقبت‌های بهداشتی در امور جنسی و باروری را بویژه با هدف تنظیم خانواده، اطلاع‌رسانی و آموزش را برای همه تضمین کنیم» یا اینکه واژه‌هایی مانند «تساوی جنسیتی» ذکر اما تعریف دقیقی نشده‌اند لذا هرکس می‌تواند از منظر خود بحث کرده و به نتیجه‌ای برسد. درحالی‌که در اسلام، عدالت جنسیتی به جای برابری مطرح است و آن هم به دلیل ساختار آفرینش مرد و زن است. باید گفت بین جنس و جنسیت فرق است، جنس امری فیزیولوژیک است اما جنسیت پدیده‌ای تاریخی، فرهنگی، نظری و مربوط به نقش‌ها و وظایفی است که برای زنان و مردان در نظر گرفته می‌شود. (علم‌الهدی، ۱۳۸۳، ص ۵۹-۹۲).

پذیرش و آموزش انحرافات جنسی در مدارس و ترویج برابری جنسیت

یونسکو بر این عقیده است که هیچ کشوری نمی‌تواند هدف شماره ۵ سند را تحقق بخشد مگر اینکه دانش‌آموزان آن کشور به علت تمایل جنسیشان و یا حدس دیگران در مورد تمایل جنسی آن‌ها و همچنین هویت جنسی که برای خود در نظر گرفته (از جمله هم‌جنس بازی)، در معرض خشونت قرار بگیرند. در ادامه تصریح می‌نماید که خشونت اغلب بر پسران و دختران همجنس‌گرا اعمال می‌شود. لذا وقتی در بند ۲۸ به «آموزش مهارت‌های اساسی زندگی مبتنی بر HIV و مسائل جنسیتی» (ص ۷۵) اشاره نموده است، بدیهی است که ذهن خواننده به سمت آموزش‌هایی خواهد رفت که امروزه با پشتیبانی اسناد بین‌المللی و حقوق بشری در مدارس غربی عرف شده است؛ جایی که در عوض منع روابط جنسی نامشروع، به بهانه جلوگیری از بیماری HIV به آموزش روابط جنسی بهداشتی! به نوجوانان پرداخته یا به بهانه پاسخ به پرسش کودکان در مورد نحوه تولد، به کودکان ۴ ساله و بالاتر چیزهایی می‌آموزند که موجب بلوغ زودرس و گرایش آنان به سمت تجارب جنسی می‌گردد و یا همجنسگرایی را جزء حقوق بشر می‌دانند.^۱ سند که یکی از راهبردهای جهانی را «تضمین بازبینی کتب و برنامه‌های درسی، بودجه و سیاست‌گذاری‌های آموزشی و همین‌طور آموزش معلمان و نظارت بر فعالیت‌های آنان توسط دولت‌ها به نحوی که موارد یاد شده عاری از هرگونه کلیشه جنسیتی باشند و در ترویج تساوی، عدم تبعیض، حقوق بشر و آموزش بین فرهنگی مؤثر واقع شوند» (ص ۷۳) می‌داند، در بندهای متعدّد دیگری مانند ۳-۴، ۶، ۷-۸ و... صراحتاً به تساوی جنسیتی اشاره می‌کند. در این سند حمایت ویژه‌ای از LGBT شده است. چرا که با ورود به اسناد پشت دستی، خشونت عمدتاً بر علیه LGBTها تعریف شده است. دولت‌ها موظفند آمار آن‌ها را جمع‌آوری و دسته‌بندی کنند؛ گویی به جای اصلاح، درمان و مشاوره؛ صرفاً صحبت از به رسمیت شناختن است و رسمیت شناختن مساوی است با تبعیض. در این بین به دولت‌ها دستور داده شده تا تبعیض و کلیشه‌های جنسیتی در مؤسسات آموزشی را حذف کرده تا ضمانتی برای تأثیر برابر آموزش بر همگان و حذف کلیشه‌های مبتنی بر جنسیت و کمک به ترویج و پیشبرد برابری میان زنان و مردان باشد. دولت‌ها موظفند سازوکاری تعبیه کنند تا نظام‌های آموزشی هر کشور برای حذف تعصب مبتنی بر جنسیت و تبعیض ناشی از سوگیری‌های فرهنگی و اجتماعی تلاش کنند. (کمیسیون ملی یونسکو- ایران، بی‌تا، ص ۳۶)

^۱ در بند ۲۹ همین شاخص به اجرای «چهارچوب برنامه جهانی آموزش حقوق بشر» در سطح ملی اشاره شده است.

نتیجه:

تربیت جنسی از خطرترین مقوله‌های تربیتی است که مؤیدات و ادله فراوان قرآنی، روایی، عقلی، اجماع فقها و ملازمات عرفی را با خود، دنبال دارد و در آموزه‌های شرعی و به حکم عقل و تجربه، تأکید بر تربیت جنسی است نه آموزش جنسی. تردیدی نیست که آموزش جنسی، آزادی تلذذ و اخدان، اثراتی مخرب و بس منفی به دنبال دارد. با توجه به نقش خطیر دوران کودکی، پرداختن به این مهم از این دوران، ضروری به نظر می‌رسد. در دوران بلوغ نیز که اوج شکوفایی و رشد غریزه جنسی است، تربیت جنسی نوجوانان دانش‌آموز ضرورت بیشتری می‌یابد.

یکی دیگر از نکات مهم بدست آمده از این پژوهش، فرآیند طبیعی جلوه دادن روابط و دوستی‌های نامشروع میان جنس مخالف حتی میان جنس موافق هست که به نوعی هدف آفرینش را نشانه گرفته و انسان را به امور حسی مشغول نموده است. در این تحقیق، اهمیت پرداختن به تربیت جنسی به جای آموزش جنسی و همچنین تعدیل میل جنسی و هدایت درست دانش‌آموزان از سنین پایین بر پایه آموزه‌ها و الزامات دینی و در مواجهه با برخی سیاست‌گذاری‌های جهانی از جمله بحث سند ۲۰۳۰ و بویژه نسبت به هدف پنجم آن نمود یافت که امتیازات آن در فقه اسلامی شامل حرمت مواردی از قبیل اختلاط، خودارضایی، روابط و دوستی‌های نامشروع با جنس مخالف و پرهیز از شهوترانی است و همچنین تأکید بر تربیت نه آموزش جنسی و مواردی از این دست که در تقابل و تباین با سند می‌باشد و اشتراک اقلی آن از نظر لزوم امر تربیت است. همچنین راهکارهای مختلف شرعی، عقلی در برابر چنین برنامه‌ها و اسنادی و با توجه به افکار و عقاید نسل جدید و بویژه دانش‌آموزان به نمایش درآمد و هشدارهای لازم نیز بیان گردید.

پیشنهاد می‌شود کمیته‌ای مستقل در باب امر خطیر تربیت جنسی با حضور نمایندگان از متولیان امور فرهنگی و آموزشی جامعه تشکیل شده و با فوریت و مذاقه تمام، راهکارهای زود بازده برای عبور از خطری که جامعه و نسل آینده را تهدید می‌کند مشخص و تدوین نمایند.

منابع و مأخذ

منابع عربی

قرآن کریم.

نهج البلاغه ترجمه سید جعفر شهیدی (۱۳۷۶). تهران: انتشارات علمی فرهنگی.

۱. ابن بابویه، ابوجعفر محمدبن علی (۱۳۶۳). *من لایحضره الفقیه*. قم: انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه.
۲. ابن بابویه، ابوجعفر محمدبن علی (۱۴۱۷). *امالی*. بیروت: انتشارات الطباعه والنشر.
۳. ابن درید، محمدبن حسن (۱۹۸۷). *جمهره اللغه*. بیروت: دارالعلم للملایین
۴. ابن فهد حلی، جمال الدین (۱۴۰۷). *المهذب البارع*. قم: انتشارات اسلامی.
۵. ابن منظور، ابوالفضل جمال الدین (۱۴۰۵). *لسان العرب*. بیروت: انتشارات دار صادر.
۶. ابی جمهور، محمدبن زین الدین (۱۴۰۳). *عوالی الثالی*. قم: انتشارات سیدالشهداء (ع).
۷. انصاری، مرتضی (شیخ انصاری) (۱۳۷۵). *مکاسب*. تهران: موسسه نشر اسلامی.
۸. بحرانی، یوسف (۱۴۰۵). *الحدائق الناضره*. قم: انتشارات اسلامی.
۹. بخاری الجعفی، ابو عبدالله (بی تا). *صحیح بخاری*. بیروت: انتشارات دار الفکر.
۱۰. جزیری، عبدالرحمن و غروی، محمد و مازج، یاسر و عریض، علی حسن (۱۴۱۹). *الفقه علی المذاهب الاربعه و مذهب اهل البيت (ع)*. بیروت: انتشارات دارالثقلین.
۱۱. حسن زاده آملی، حسن (۱۳۶۵). *تکمله منهاج البراعه فی شرح نهج البلاغه*. تهران: انتشارات دارالعلم.
۱۲. حر عاملی، محمدبن حسن (۱۴۰۳). *وسائل الشیعه، تحقیق عبدالرحیم الریانی الشیرازی*. تهران: انتشارات الاسلامیه
۱۳. خویی، سید ابوالقاسم (۱۴۱۸). *صراط النجاه*. قم: انتشارات مرکز الثقافی الامین.
۱۴. دیلمی، حسن (۱۴۱۲). *ارشاد القلوب*. تهران: انتشارات رضی.
۱۵. راغب اصفهانی، حسین بن محمد (۱۳۸۷). *مفردات فی غریب القرآن*. تهران: انتشارات صادق.
۱۶. زبیدی، سید مرتضی (۱۹۸۰). *تاج العروس*. بیروت: انتشارات دار المکتبه الحیاه.
۱۷. زکریاء، ابوالحسن (۱۴۰۴). *معجم مقاییس اللغه*. قم: انتشارات مکتب الاعلام الاسلامی.
۱۸. سبزواری، سید عبدالاعلی (۱۳۸۸). *مهذب الاحکام فی بیان الحلال و الحرام*. قم: انتشارات دار التفسیر.
۱۹. سیفی مازندرانی، علی اکبر (۱۴۲۹). *دلیل تحریر الوسیله*. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).

۲۰. شبیری زنجانی، سید موسی (۱۴۱۹). النکاح. قم: انتشارات رای پرداز.
۲۱. شهید ثانی عاملی، زین الدین (۱۴۱۰). الروضه البهیة. قم: انتشارات داوری.
۲۲. شهید ثانی عاملی، زین الدین (۱۴۰۹). منه المرید فی ادب المفید و المستفید، ترجمه محمد باقر ساعدی خراسانی. قم: انتشارات مکتب الاعلام الاسلامی.
۲۳. شهید ثانی عاملی، زین الدین (۱۴۱۳). مسالک الافهام الی تنقیح شرائع الاسلام. قم: انتشارات معارف اسلامیة
۲۴. طباطبایی حائری، سید علی بن محمد (صاحب ریاض) (۱۴۱۸). ریاض المسائل فی تحقیق الاحکام بالدلائل. قم: انتشارات آل البيت.
۲۵. طباطبایی، سید محمد حسین (۱۳۷۰). المیزان. تهران: مرکز نشر رجاء.
۲۶. طباطبایی، سید محمد حسین (۱۳۷۵). سنن النبی، تحقیق محمد هادی فقهی. تهران: انتشارات السلامیه.
۲۷. طبرسی، فضل بن حسن (۱۳۸۳). تفسیر مجمع البیان. تهران: انتشارات ناصر خسرو.
۲۸. طبرسی، فضل بن حسن (۱۳۷۷). جوامع الجامع، ترجمه احمد امیری شادمهری. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
۲۹. طبرسی، علی بن حسن (۱۳۸۵). مشکات الانوار. نجف: انتشارات حیدریه.
۳۰. طوسی، محمد بن حسن (۱۳۶۶). الخلاف. قم: انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه.
۳۱. طوسی، محمد بن حسن (۱۴۱۲). الاستبصار فیما اختلف من الاخبار. قم: انتشارات دایرة المعارف.
۳۲. علامه حلّی، حسن بن یوسف (۱۳۸۲). مختلف الشیعه فی احکام الشریعه. قم: انتشارات بوستان کتاب.
۳۳. فاضل لنکرانی، محمد (۱۴۲۱). تفصیل الشریعه. قم: انتشارات مرکز فقهی ائمه اطهار (ع).
۳۴. فاضل مقداد (۱۴۲۲)، کنز العرفان فی فقه القرآن، قم، نوید اسلام
۳۵. فخرالمحققین، محمد بن حسن، (۱۴۱۱). ایضاح الفوائد. قم: انتشارات اسماعیلیان.
۳۶. فراهیدی، خلیل بن احمد (۱۴۰۹). کتاب العین. قم: دارالهجره
۳۷. کلینی، محمد بن یعقوب (۱۳۹۱). الاصول من الکافی (الکافی)، تصحیح شیخ نجم الدین آملی. تهران: انتشارات المکتبۃ الاسلامیة.
۳۸. مجلسی، محمد باقر (۱۴۰۳). بحار الانوار. بیروت: انتشارات موسسه الوفاء.
۳۹. محقق حلّی، جعفر بن حسن (۱۴۰۸). شرائع الاسلام فی مسائل الحلال والحرام. قم: انتشارات موسسه اسماعیلیان.

۴۰. محمدی ری شهری، محمد (۱۴۲۷). *میزان الحکمه*. قم: انتشارات موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث.
۴۱. مصطفوی، شیخ حسن (۱۳۶۸). *التحقیق فی کلمات القرآن الکریم*. تهران: ناشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۴۲. مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۸۷). *انوار الفقاهه*. تهران: انتشارات موسسه تنظیم و نشر امام (ره).
۴۳. موسوی اردبیلی، عبدالکریم (۱۴۲۷). *فقه الحدود و التعزیرات*. قم: انتشارات النشر الجامعه المفیده.
۴۴. موسوی خمینی (ره)، روح الله (امام خمینی) (۱۴۲۱). *الطهاره*. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام (ره).
۴۵. موسوی خمینی (ره)، روح الله (۱۳۸۰). *النکاح*. تهران: انتشارات موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۴۶. موسوی خمینی (ره)، روح الله (۱۳۷۸). *کشف الاسرار*. تهران: انتشارات موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۴۷. نجفی، شیخ محمد حسن (۱۴۱۳). *جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام*. بیروت: انتشارات دار احیاء التراث العربی.
۴۸. نراقی، مهدی (۱۹۷۶). *جامع السادات*. قم: انتشارات قائم آل محمد (عج).

منابع فارسی

۱. اسلامی نسب، علی (۱۳۷۹). *تربیت جنسی کودک از دیدگاه علم و اسلام*. تهران: انتشارات نسل نو اندیش.
۲. اسماعیلی، علی (۱۳۸۱). *جوان، انگیزه و رفتار جنسی*. تهران: انتشارات نور.
۳. اعرافی، علیرضا و مجموعه نویسندگان. (۱۳۸۸). *فقه تربیتی (تعلم)*. تهران: انتشارات حوزه و دانشگاه.
۴. امینی، ابراهیم (۱۳۸۵). *اسلام و تعلیم و تربیت*. تهران: نشر انجمن اولیا و مربیان.
۵. برازش، علیرضا (۱۳۹۴). *تفسیر اهل البیت (ع)*. تهران: انتشارات امیر کبیر.
۶. بهشتی، احمد (۱۳۹۶). *اسلام و تربیت کودکان*. تهران: انتشارات امیرکبیر.
۷. ثابت، حافظ (۱۳۸۷). *تربیت جنسی در اسلام*. قم: انتشارات موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره).
۸. جعفری، محمدتقی (علّامه جعفری) (۱۳۷۹). *سکولاریسم یا حذف دین از زندگی دنیوی، گردآورنده: محمدرضا جوادی*. تهران: انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۹. حاجی ده آبادی، محمدعلی (۱۳۹۷). *درآمدی بر نظام تربیتی اسلام*. قم: انتشارات مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی.
۱۰. حجّتی، سید محمد باقر (۱۳۸۵). *تعلیم و تربیت اسلامی*. تهران: انتشارات دفتر فرهنگ اسلامی.

۱۱. حسینی جرجانی، ابوالفتح (۱۳۶۲). *تفسیر شاهی*. تهران: نوید.
۱۲. داودی، محمد (۱۳۸۵). *نقش معلم در تربیت دینی*. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۱۳. داودی، محمد (۱۳۸۸). *تربیت اخلاقی، ج ۳*. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۱۴. دلشاد تهرانی، مصطفی (۱۳۸۵). *سیری در تربیت اسلامی*. تهران: انتشارات دریا.
۱۵. دهخدا، علی اکبر (۱۳۷۷). *لغت نامه*. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۱۶. دفریتاس، کریستال (۱۳۹۸). *کلیدهای آموزش و مراقبت از سلامت جنسی در کودکان*. تهران: انتشارات صابرین.
۱۷. راجی، سید محمد حسین (۱۳۹۷). *نقد علمی بر سند ۲۰۳۰*. مشهد: انتشارات کتابستان ماجد.
۱۸. رحمانی، قدرت الله (۱۳۹۴). *ایران و معاهدات بین المللی*. تهران: انتشارات شهر دانش.
۱۹. رشیدپور، مجید (۱۳۷۳). *آشنایی با تعلیم و تربیت اسلامی با تاکید بر روش‌ها، ج ۱۱*. تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان.
۲۰. سند ۲۰۳۰
۲۱. شرفی، محمد رضا (۱۳۷۱). *مراحل رشد و تحول*. تهران: انتشارات قرن.
۲۲. شکوهی، غلامحسین (۱۳۸۹). *مبانی و اصول آموزش و پرورش*. تهران: انتشارات به نشر.
۲۳. صانعی، مهدی (۱۳۸۰). *پژوهشی در تعلیم و تربیت اسلامی*. تهران: انتشارات سناباد.
۲۴. عرسان کیلانی، ماجد (۱۳۹۰). *فلسفه تربیت اسلامی، ترجمه بهروز رفیعی*. قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۲۵. عطاس، محمد نقیب (۱۳۷۴). *اسلام و دنیوی گری (سکولاریسم)*، ترجمه احمد آرام. تهران: موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه تهران.
۲۶. علم الهدی، جمیله (۱۳۹۳). *نظریه اسلامی تعلیم و تربیت*. تهران: انتشارات منادی تربیت.
۲۷. علم الهدی، جمیله (۱۳۹۸). *نظریه اسلامی رشد انسان*. تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی (ره).
۲۸. فقیهی، علی نقی (۱۳۹۳). *تربیت جنسی: مبانی، اصول و روش‌ها از منظر قرآن و حدیث*. قم: انتشارات دارالحدیث.
۲۹. قردان قراملکی، محمد حسن (۱۳۸۸). *قرآن و سکولاریسم*. تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۳۰. قرائتی، محسن (۱۳۷۴). *تفسیر نور*. تهران: موسسه دارالحق.

۳۱. کامران ماوردیانی، سیروس (۱۳۸۰). آنچه مدیر، معلم، مشاور و مربی تربیتی باید بدانند. تهران: انتشارات محمد فائز.
۳۲. محمدی، احمد و دیگران (۱۳۸۹). نقادی بر سکولاریسم تربیتی. تهران: انتشارات نسیم حیات.
۳۳. مرویان حسینی، سید محمود (۱۳۹۵). تربیت جنسی در اسلام (آموزه‌ها و راهکارها). مشهد: انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی.
۳۴. مطهری (ره)، مرتضی (۱۳۷۳). تعلیم و تربیت در اسلام. تهران: انتشارات صدرا.
۳۵. مطهری (ره)، مرتضی (۱۳۷۱). نظام حقوق زن در اسلام. تهران: انتشارات صدرا.
۳۶. مطهری (ره)، مرتضی (۱۳۷۰). مجموعه آثار. تهران: انتشارات صدرا.
۴۵. معلوف، لویس (۱۳۸۴). المنجد للطلاب، ترجمه: محمد بندر ریگی. تهران: انتشارات ایران.
۳۷. ملکی، حسن (۱۳۸۹). تعلیم و تربیت اسلامی با رویکرد کلان‌گر. تهران: انتشارات عابد.
۳۸. مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۵۳). تفسیر نمونه. تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامیه.
۳۹. موریس، دبس (۱۳۷۴). مراحل تربیت، ترجمه علی محمد کاردان. تهران: انتشارات دانشگاه.
۴۰. موسوی، سید نقی (۱۳۹۷). تربیت سکولار از دیدگاه صاحب نظران. تهران: انتشارات کانون اندیشه جوان.
۴۱. میالاره، گاستون (۱۳۷۵). معنی و حدود علوم تربیتی، ترجمه محمد علی کاردان. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۴۲. همت بناری، علی (۱۳۸۳). نگرشی بر تعامل فقه و تربیت. قم: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
۴۳. هوشیار، محمدباقر (۱۳۳۵). اصول آموزش و پرورش. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

مقالات

۱. اعرافی، علی و مهری رمی، ت (۱۳۹۴). نقش رعایت توان متربی در تربیت عبادی از منظر فقهی. مجله مطالعات فقه تربیتی، شماره ۲۴، ۶۲-۷۸.
۲. اعرافی، علی، موسوی، س (۱۳۹۲). نماز آموزی به فرزندان در فقه تربیتی اسلام. مجله پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، شماره ۱۹، ۵۵-۸۲.
۳. اعرافی، علی، همتی (۱۳۹۴). صیانت از فرزندان. مجله فقه تربیتی، شماره ۲۴.

۴. بهشتی، سعید (۱۳۸۹). کاوش‌هایی در باب فلسفه تربیت دینی از دیدگاه اسلام. فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، شماره ۱۸، مقاله ۶.
۵. جدیدی، حسن (۱۳۹۶). بررسی و تحلیل سند ۲۰۳۰. تارنمای راسخون.
۶. دواپی، مهدی (۱۳۸۴). تربیت جنسی در اسلام. دومین کنگره سراسری خانواده و مشکلات جنسی.
۷. رفیعی، بهروز (۱۳۸۸). تربیت جنسی در اسلام. فصلنامه تربیت اسلامی، شماره ۸.
۸. سجادی، سید مهدی (۱۳۷۹). رویکردها و روش‌های تربیت اخلاقی و ارزشی، بازنگری و نوع‌شناسی. مجله پژوهش‌های علوم انسانی، شماره ۳.
۹. علم الهدی، جمیله (۱۳۸۳). جنسیت در تربیت اسلامی. مجله تربیت اسلامی، شماره ۸.
۱۰. ملکی، حسن (۱۳۹۰). تربیت عبادی کودکان. نشریه اسلام و پژوهش‌های تربیتی، سال سوم، شماره ۱.
۱۱. یوسف پور، احمد و همکاران (۱۳۹۶). تحلیلی بر سند ۲۰۳۰ یونسکو. دومین کنگره بین‌المللی علوم انسانی، مطالعات فرهنگی.
۱۲. مشایخی، شهاب‌الدین (۱۳۹۴). تربیت دینی از نگاه کانت. فصلنامه حوزه و دانشگاه، شش ۲۲ و ۲۳.

سایت‌ها و پایگاه‌های اینترنتی:

۱. سایت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (بارگزاری مطلب ۱۳۸۷/۰۸/۲۱) (رویت و استفاده ۱۳۹۸/۰۸/۰۳).
۲. پایگاه فرهنگی و اطلاع‌رسانی تبیان
۳. حوزه نت
۴. سراج اندیشه
۵. نرم افزار جامع فقه الحدیث
۶. دایره المعارف‌های فقهی

Abstract

Islamic sexual nurture and training is the application of methods based on religious requirements to create healthy sexual behaviors in such a way that chastity is human temperament. It should be said that the discussion of sexual education and the religious do's and don'ts that are considered here, according to its current problems, especially in educational environments, exaggerates this issue. What is necessary is paying attention to the practical methods of proper sexual education and the factors that prevent deviation based on Islamic rules, so that the student follows the Islamic instructions that emphasize sexual education and self-reliance and unlike Western culture, which is based on sex education and freedom of expression, stay away from the many harms and damages that threaten him. For this reason, in this article, we have examined sexual training for the sake of sensitivity and the close relationship it has with sin, and expresses the practical ways to moderate and guide it on the right path through warnings that support Qur'anic documents, narration, reason and jurisprudential and we have highlighted the dangers that the 2030 document, or the comprehensive education program, which is embedded by UNESCO and requires governments to implement, will be placed on the education body in schools; because the document, in its fifth purpose and hand written versions, emphasizes issues such as sexual education in textbooks, gender equality, and the recognition of Loggers rights.

Keywords: Islamic education, Islamic sexual training, jurisprudence, Sharia requirements, 2030